

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar civilutskottet Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen (redog. 2009/10:RRS2) samt två motioner som väckts med anledning av redogörelsen.

Riksrevisionen har tidigare granskat om statens styrning vid planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer har gett förutsättningar för en effektiv och transparent plan- och byggprocess. Resultatet av granskningen har redovisats i en granskningsrapport (RiR 2009:5). Riksrevisionens styrelse har funnit att slutsatserna av denna granskning bör överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse. I anslutning till detta redovisar Riksrevisionens styrelse även vissa överväganden i frågan. Styrelsens hänvisar bl.a. till att granskningen påvisat behov av en bättre samsyn och samordning mellan statliga myndigheter i frågor om buller i plan- och byggprocessen. Vidare hänvisar styrelsen till att regeringen, enligt granskningen, genom bristande styrning medverkat till vissa tolkningsproblem och olika bedömningar på regional och lokal nivå. Styrelsen framhåller att det är viktigt att regeringen snarast ser över vilka åtgärder som behövs för att tillämpningen av regelverket avseende buller ska bli mer transparent och förutsägbart.

I de två motionerna föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande till regeringen ställer sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anfört.

Utskottet anser att det inte finns behov av ett tillkännagivande enligt motionsförslagen. Regeringen har redan tagit del av resultaten från Riksrevisionens granskning och för riksdagen redovisat sin syn i de aktualiserade frågorna. Vidare har regeringen, efter att Riksrevisionens styrelse lämnade sin redogörelse, lagt fram flera förslag till riksdagen och vidtagit åtgärder som kan bidra till en bättre transparens och förutsägbarhet i plan- och byggprocessen vad gäller bl.a. bullerfrågorna.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår de två motionerna och lägger redogörelsen från Riksrevisionens styrelse till handlingarna.

I betänkandet finns en reservation (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens styrelses redogörelse	5
Reservation	12
Riksrevisionens styrelses redogörelse (s, v, mp)	12
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Redogörelsen	14
Följdmotionerna	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens styrelsens redogörelse

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:C1 och 2009/10:C2 samt lägger redogörelse 2009/10:RRS2 till handlingarna.

Reservation (s, v, mp)

Stockholm den 8 juni 2010

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Eva Bengtson Skogsberg (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Gunnar Sandberg (s), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp) och Jan Lindholm (mp).

Redogörelse för ärendet

Riksrevisionen har granskat om statens styrning vid planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer har gett förutsättningar för en effektiv och transparent plan- och byggprocess. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten *En effektiv och transparent plan- och byggprocess? Exemplet buller* (RiR 2009:5). Rapporten har beslutats av riksrevisor Claes Norgren, och den publicerades i maj 2009.

Riksrevisionens styrelse har funnit att slutsatserna av den granskning som Riksrevisionen redovisat i granskningsrapporten bör överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse. Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen (redog. 2009/10:RRS2) överlämnades till riksdagen i september 2009. I redogörelsen återges Riksrevisionens iakttagelser och slutsatser samt rekommendationer från granskningsrapporten. Styrelsen redovisar i anslutning härtill sin syn i frågan.

Två motioner har väckts med anledning av redogörelsen. I dessa föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande ställer sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anför. Motionsförslagen finns i bilagan.

Parallellt med det nu aktuella ärendet har utskottet även berett regeringens proposition *En enklare plan- och bygglag* (prop. 2009/10:170) med motioner. Utskottets ställningstagande i det ärendet redovisas i betänkande 2009/10:CU25.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens styrelses redogörelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om ett tillkännagivande till regeringen och lägger redogörelsen från Riksrevisionens styrelse till handlingarna. Utskottet konstaterar att regeringen redan har tagit del av slutsatserna från Riksrevisionens granskning och för riksdagen redovisat sin syn i de aktualiserade frågorna.

Jämför reservation (s, v, mp).

Riksrevisionens granskningsrapport

Riksrevisionen har granskat om statens styrning vid planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer har gett förutsättningar för en effektiv och transparent plan- och byggprocess. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten *En effektiv och transparent plan- och byggprocess? Exemplet buller (RiR 2009:5)*. I den nu aktuella redogörelsen till riksdagen återges det huvudsakliga innehållet i granskningsrapporten vad avser bl.a. bakgrund, revisionsfrågor, iakttagelser och slutsatser samt Riksrevisionens rekommendationer.

Riksrevisionens sammanfattande slutsats från granskningen anges vara att statens styrning inte tillgodoser grundläggande krav på transparens och förutsägbarhet i plan- och byggprocessen i frågor om buller. Anledningarna till detta är följande:

- Regeringen har inte sett till att det finns samsyn inom staten om hur buller ska bedömas vid planering och byggande av bostäder.
- Boverkets, Naturvårdsverkets och Socialstyrelsens allmänna råd och byggregler är inte samordnade.
- Länsstyrelserna tillämpar riktvärden för trafikbuller olika och saknar samsyn om hur buller ska bedömas.
- Boverket har inte fullgjort sin uppgift att följa upp hur statens samlade agerande har påverkat transparensen och förutsägbarheten i plan- och byggprocessen.

Riksrevisionen lämnar mot denna bakgrund följande rekommendationer i granskningsrapporten.

- Regeringen bör på ett sätt som överensstämmer med PBL:s och miljöbalkens krav klargöra hur buller ska bedömas vid planläggning och byggande av bostäder.

- Regeringen bör uppmärksamma vikten av grundliga konsekvensanalyser för att motverka brister i transparens till följd av överlappande och motstridiga regelverk. Denna granskning har visat på sådana brister när både PBL och miljöbalken är tillämpliga.
- Regeringen bör överväga att precisera miljö kvalitetsnormen om omgivningsbuller.
- Regeringen bör säkerställa att det finns gemensamma definitioner i den statliga vägledningen för buller.
- Naturvårdsverket bör, inom ramen för sitt samordningsansvar, säkerställa att det förekommer en systematisk uppföljning av de statliga vägledningarna och reglerna för buller.
- Boverket bör, inom ramen för sitt uppsiktsuppdrag, följa upp att tillämpningen av allmänna råd och andra regler för planering och byggande är transparent och förutsägbar.
- Länsstyrelserna bör samordna tillsynen med syftet att få enhetliga kriterier för bedömningar av buller vid planering och byggande i bullerut-satta områden, i avvaktan på att regeringen skapar förutsättningar för samsyn mellan de statliga myndigheterna.

Riksrevisionens styrelses överväganden

I den redogörelse som överlämnats till riksdagen anför Riksrevisionens styrelse att man har funnit att slutsatserna av den granskning som Riksrevisionen redovisat i granskningsrapporten *En effektiv och transparent plan- och byggprocess?* Exemplet buller (RiR 2009:5) bör överlämnas till riksdagen. I redogörelsen återges, som framgått ovan, därför det huvudsakliga innehållet i granskningsrapporten vad avser bl.a. bakgrund, revisionsfrågor, iakttagelser och slutsatser samt Riksrevisionens rekommendationer. I anslutning till detta anför styrelsen följande.

Riksrevisionens granskning visar att regelverket rörande buller i plan- och byggprocessen är komplext och att de statliga myndigheterna på central och regional nivå samt kommunerna har svårt att följa och tillämpa reglerna på ett enhetligt sätt. Det saknas en samsyn vid de statliga myndigheterna i fråga om hur buller ska tolkas i plan- och byggprocessen, och samordningen mellan myndigheterna inom detta område brister. Detta medför bl.a. att länsstyrelserna och kommunerna i dag gör olika bedömningar av buller i samband med byggande och fysisk planering och att enskilda riskerar att behandlas olika vid prövningen av buller i plan- och byggprocessen. Regeringen har, enligt Riksrevisionen, genom sin bristande styrning medverkat till de tolkningsproblem som myndigheterna har i dag och till de olika bedömningarna av buller som görs på regional och lokal nivå.

Det är enligt styrelsen viktigt att regeringen snarast ser över vilka åtgärder som behövs för att tillämpningen av regelverket angående buller ska bli mer transparent och förutsägbart. Det ankommer i första hand på regeringen att skapa förutsättningar för en samsyn mellan de statliga myndigheterna. Regeringen bör enligt styrelsen precisera miljö kvalitetsnormen och säkerställa att det finns gemensamma definitioner och bedömningar av buller. Förutsättningar för en samsyn på central, regional och lokal nivå bör skapas inte minst utifrån en rättssäkerhets-

aspekt. Styrelsen anser att alla så långt möjligt måste bemötas och behandlas på samma sätt när de kontaktar kommunerna och de statliga myndigheterna. En samsyn är också nödvändig för att plan- och byggprocessen ska kunna genomföras effektivt.

Motionerna

Två motioner har väckts med anledning av redogörelsen från Riksrevisionens styrelse.

I motion 2009/10:C1 av Carina Moberg m.fl. (s) föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande till regeringen ställer sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anfört med anledning av granskningen av statens styrning av planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Vidare framhålls att regeringen i något lämpligt sammanhang bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits i syfte att bl.a. åstadkomma en ökad samsyn och effektivitet vad gäller hanteringen av frågor om buller i plan- och byggprocessen.

Ett motsvarande förslag om tillkännagivande till regeringen finns i motion 2009/10:C2 av Egon Frid m.fl. (v).

Regeringens överväganden i 2010 års budgetproposition

Regeringen redovisade hösten 2009 i 2010 års budgetproposition (prop. 2009/10:1 utg.omr. 18 avsnitt 4.7) vissa överväganden för riksdagen med anledning av Riksrevisionens granskningsrapport (RiR 2009:5). Enligt denna redovisning är regeringen medveten om att det finns flera brister när det gäller effektivitet och transparens i det regelverk som styr plan- och byggprocessen. Regeringen framhöll emellertid att en rad åtgärder har genomförts eller initierats i syfte att tydliggöra olika regelverks tillämpningsområden, att förenkla lagreglernas tillämpning samt att genom ökad samordning mellan bl.a. plan- och bygglagen och miljöbalken undvika att samma frågor kommer till prövning enligt båda lagsystemen. Som exempel på åtgärder nämndes bl.a. flera propositioner som överlämnats till riksdagen under de senaste åren, den då pågående (hösten 2009) översynen av plan- och bygglagstiftningen samt arbetet med att öka samordningen vid handläggningen av ärenden som regleras i både plan- och bygglagen och andra lagar, såsom miljöbalken, väglagen och lagen om byggande av järnvägar. Vidare hänvisade regeringen till två regeringsuppdrag till Boverket som har beröringspunkter med de problem som påtalats av revisionen. Det gäller dels det s.k. Betsiprojektet om byggnaders tekniska utformning, som Boverket redovisade i början på september 2009, dels ett uppdrag till Boverket att efter samråd med bl.a. Naturvårdsverket och Socialstyrelsen utarbeta ett fördjupat underlag för tillämpningen av riktvärdena för buller från flygtrafik vid planeringen för och byggandet av bostäder. Avslutningsvis anförde regeringen följande.

Regeringen är således medveten om att det finns brister i transparens och att det finns effektivitetsvinster att göra genom att förtydliga och förenkla den lagstiftning som styr planeringen och byggandet. Reger-

ingen har också vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa brister. Frågan om behovet av ytterligare åtgärder eller insatser för att komma till rätta med de hinder för en effektiv och transparent plan- och byggprocess som Riksrevisionen uppmärksammat bereds inom Regeringskansliet. Klarläggande förtydliganden av plan- och bygglagstiftningens tillämpningsområde och om tillämpningen av olika bestämmelser inom plan- och byggområdet har aktualiserats vid beredningen av det material som ligger till grund för det pågående arbetet med en reformering av lagstiftningen. Utifrån revisionens förslag bereds frågan av regeringen också i samband med de planerade översynerna av Boverkets och Naturvårdsverkets instruktioner. Regeringen överväger i övrigt även andra åtgärder i form av sådana utredningsuppdrag som kan bidra till att komma till rätta med oklarheter när det gäller tillämpningen av riktvärdena för trafikbuller.

Ändrade instruktioner för Naturvårdsverket och Boverket

I regeringens ovan återgivna överväganden från budgetpropositionen hösten 2009 hänvisas det till att Riksrevisionens förslag avsågs att bli beaktade bl.a. i samband med den då förestående översynen av instruktionerna för berörda myndigheter. De nya instruktionerna för Naturvårdsverket (SFS 2009:1476) respektive Boverket (SFS 2009:1482) trädde i kraft den 1 februari 2010. I instruktionen för Naturvårdsverket anges att verket särskilt ska samordna myndigheternas arbete avseende omgivningsbuller (3 § punkt 17).

Aktuella propositioner

Under innevarande vår har flera propositioner överlämnats till riksdagen som i olika avseenden kan ha anknytning till de frågor som Riksrevisionens styrelse tar upp i sin redogörelse. Frågor om samordning av ärenden enligt plan- och bygglagen och miljöbalken är aktuella i propositionerna En enklare plan- och bygglag (prop. 2009/10:170) och Mark- och miljödomstolar (prop. 2009/10:215). Frågor om miljö kvalitetsnormer behandlas i propositionen Åtgärdsprogram och tillämpningen av miljö kvalitetsnormer (prop. 2009/10:184).

I propositionen Svenska miljömål (prop. 2009/10:155) finns en bedömning av förutsättningarna att nå de 16 miljö kvalitetsmålen. Inom miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö finns ett delmål om buller med innebörden att antalet människor som utsätts för trafikbuller som överstiger de riktvärden för buller i bostäder som riksdagen har ställt sig bakom ska minska med 5 % till 2010 jämfört med 1998. Regeringen redovisar som sin bedömning att delmålet inte är möjligt att nå. Regeringen anför att delmålet bör ses över och att större fokus bör läggas på hälsoeffekter och antalet människor som är störda av buller från olika slags källor. Regeringen redovisar i denna proposition även vissa överväganden i frågan om behovet av insatser för att nå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. I detta sammanhang

anför regeringen bl.a. att förtätning av städer är positivt utifrån bl.a. klimatsynpunkt och tillgänglighet men kan påverka buller och luftkvalitet negativt. Regeringen anför vidare i denna fråga bl.a. följande (s. 223).

De av riksdagen behandlade riktvärdena för trafikbuller ska tillämpas vid planering för och byggande av nya bostäder och de ska tolkas just som riktvärden. Vi ser ingen anledning till att omvandla riktvärdena till gränsvärden eller att föreslå en närmare precisering av den målsättning som miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller utgör. De behandlade riktvärdena för inomhusmiljön ska alltid underskridas när det är aktuellt att uppföra nya bostadslägenheter. Efter avvägningar mellan kraven på ljudmiljön och andra intressen bör avsteg från utomhusriktvärdena kunna övervägas i centrala delar av städer och större tätorter med bebyggelse av stadskaraktär. Avsteg kan också motiveras längs kollektivtrafikstråk i större städer vid komplettering av befintlig tät bebyggelse och med ny tätare bebyggelse. Boverket har givit ut allmänna råd som närmare behandlar dessa avstegsfall. Även aspekter om vad som kan förväntas när det gäller bullernivåer i exempelvis städer bör i vissa fall kunna beaktas. Tillkommande bebyggelse bör emellertid inte lokaliseras på ett sådant sätt att etablerad näringsverksamhet begränsas i onödan. Bullerstörningar berör redan i dag många människor och utvecklingstrenderna pekar på att problemet ökar. Vi följer därför utvecklingen nära och upprätthåller en dialog med berörda myndigheter i syfte att skapa tydlighet och transparens i styrningen. Riksrevisionens rapport En effektiv och transparent plan- och byggprocess – Exemplet buller (RiR 2009:5) behandlar problematiken.

Utskottets ställningstagande

Buller utgör ett stort problem i många av de miljöer där människor vistas dagligen. Det kan gälla den egna bostaden men även arbetsplatser, skolor och många olika utemiljöer. Bullerstörningar upplevs ofta mycket negativt och utgör inte sällan ett stort irritationsmoment. Det är väl känt att buller även kan leda till mer påtagliga hälsoproblem som sömnsvårigheter, hörselskador och andra medicinska problem. Riksrevisionens granskning av statens styrning vid planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer tar således upp en mycket angelägen fråga.

I Riksrevisionens granskning framhålls flera problem som har samband med hanteringen av regelverken avseende buller i plan- och byggprocessen. Riksrevisionen har i sin granskningsrapport även lämnat ett antal rekommendationer till regeringen respektive Naturvårdsverket, Boverket och länsstyrelserna. Riksrevisionens styrelse har funnit att även riksdagen bör informeras om slutsatserna från granskningsrapporten i form av en redogörelse. Däremot lägger inte Riksrevisionens styrelse fram något förslag om åtgärd från riksdagens sida. Det skulle i så fall ha skett i form av en framställning till riksdagen. I två motioner föreslås emellertid att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen ställer sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anför. De förslag som utskottet har att ta ställning till i detta ärende gäller således frågan om det finns behov av att ytterligare uppmärksamma regeringen på slutsatserna av Riksrevisionens granskning genom ett tillkännagivande från riksdagen.

Civilutskottet delar Riksrevisionens styrelses uppfattning att det är viktigt att regeringen ser över vilka åtgärder som behövs för att tillämpningen av regelverket avseende buller ska bli mer transparent och förutsägbart. Under de senaste åren har det i olika sammanhang framkommit att det ibland finns betydande svårigheter att hantera bullerfrågorna i planärenden. Inte sällan har kommuner och övriga inblandade i planprocessen framhållit en bristande samordning på den statliga nivån som en av orsakerna till dessa svårigheter.

Utskottet kan konstatera att även regeringen är medveten om att det finns flera brister när det gäller effektivitet och transparens i det regelverk som styr plan- och byggprocessen. Det framgår av de överväganden som regeringen hösten 2009 redovisade i budgetpropositionen med anledning av Riksrevisionens granskningsrapport. Regeringen redovisade i detta sammanhang vissa åtgärder som redan hade vidtagits för att avhjälpa dessa brister och flera planerade åtgärder och förslag med denna inriktning. Det gällde bl.a. arbetet med den nu föreliggande propositionen om en enklare plan- och bygglag (prop. 2009/10:170) som behandlas av utskottet samtidigt med detta ärende, men i ett annat betänkande (bet. 2009/10:CU25). Det gällde även ett då pågående arbete på flera andra områden med betydelse för de frågor om samordning och ansvarsfördelning som aktualiserats i Riksrevisionens granskning, exempelvis en översyn av Boverkets och Naturvårdsverkets instruktioner med beaktande av revisions synpunkterna. Som framgått ovan har båda myndigheterna nu också fått nya instruktioner.

Även flera av de propositioner som avlämnats till riksdagen under innevarande vår, men som behandlas av andra utskott, tar upp frågor med anknytning till slutsatserna i granskningsrapporten och Riksrevisionens styrelses överväganden. Frågor om samordningen mellan plan- och bygglagen och miljöbalken är således aktuella, förutom i det förslag om en enklare plan- och bygglag som behandlats av civilutskottet, även i propositionen om mark- och miljödomstolar (prop. 2009/10:215) som har behandlats av justitieutskottet. Vidare har Miljö- och jordbruksutskottet behandlat propositioner om åtgärdsprogram och tillämpning av miljö kvalitetsnormer (prop. 2009/10:184) samt om svenska miljömål (prop. 2009/10:155). I den sistnämnda propositionen har regeringen, som framgått ovan, ytterligare utvecklat sin syn på de frågor som aktualiserats av Riksrevisionen, bl.a. i fråga om den avvägning som ibland måste göras mellan kraven på ljudmiljön och andra intressen. Regeringen anför också att den nära följer utvecklingen vad gäller problemen med bullerstörningar och upprätthåller en dialog med de berörda myndigheterna i syfte att skapa tydlighet och transparens i styrningen.

Civilutskottet anser att det i dagsläget är alltför tidigt att bedöma i vilken utsträckning som de redan vidtagna respektive planerade åtgärderna kan bidra till att undanröja de problem med hanteringen av regelverken avseende buller i plan- och byggprocessen som Riksrevisionen påtalat. Frågan om behovet av ytterligare insatser för att komma till rätta med pro-

blem med bl.a. samsyn och samordning i planprocessen behöver sannolikt ägnas stor uppmärksamhet även i fortsättningen. Utskottet kan konstatera att detta också är regeringens avsikt.

Mot den redovisade bakgrunden kan utskottet inte finna att det finns något behov av att riksdagen, som föreslås i de två motionerna, genom ett tillkännagivande till regeringen ställer sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anför i sin redogörelse. Regeringen har redan tagit del av dessa synpunkter och för riksdagen redovisat sin syn i de aktualiserade frågorna. Vidare har regeringen genom propositionen om en enklare plan- och bygglag samt flera andra förslag till riksdagen vidtagit åtgärder som kan bidra till en bättre transparens och förutsägbarhet i plan- och byggprocessen vad gäller bl.a. bullerfrågorna. Regeringen har aviserat att även andra åtgärder i syfte att komma till rätta med de aktualiserade problemen kan bli aktuella.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2009/10:C1 och 2009/10:C2 och föreslår att riksdagen lägger redogörelsen från Riksrevisionens styrelse till handlingarna.

Reservation

Riksrevisionens styrelses redogörelse (s, v, mp)

av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Gunnar Sandberg (s), Egon Frid (v), Eva Sonidsson (s) och Jan Lindholm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:C1 och 2009/10:C2 samt lägger redogörelse 2009/10:RRS2 till handlingarna.

Ställningstagande

I dag beräknas drygt två miljoner svenskar vara utsatta för bullerstörningar som överskrider det uppsatta riktvärdet på 55 dB (A). Frågor om vilka åtgärder som kan minska bullerproblemen måste därför tas på största allvar.

Buller kan leda till allvarliga hälsoproblem. Sömnstörningar är en av de vanligaste och allvarligaste effekterna av buller. Nya vetenskapliga studier visar att bullerstörningar också kan leda till högt blodtryck och öka risken för hjärt-kärlsjukdomar. Bullerstörningar kan också medföra minskad trivsel i bostadsområdet och på arbetsplatsen. Det finns således en rad skäl att ge arbetet med att begränsa bullerstörningarna i samhället mycket hög prioritet. Detta bör också vara en viktig utgångspunkt för regeringens och de statliga myndigheternas insatser på området.

Riksrevisionen har granskat om statens styrning av planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer har gett förutsättningar för en effektiv och transparent plan- och byggprocess. Granskningen visar att regelverket avseende buller är komplext och att de statliga myndigheterna liksom kommunerna har svårt att följa och tillämpa reglerna på ett enhetligt sätt. Länsstyrelserna och kommunerna gör olika bedömningar av buller i samband med byggande och fysisk planering. Enskilda riskerar därmed att behandlas olika. Enligt Riksrevisionen har regeringen genom bristande styrning medverkat till de tolkningsproblem som finns och de olika bedömningar som nu görs.

Riksrevisionens styrelse anser att det är viktigt att regeringen snarast ser över vilka åtgärder som behöver vidtas för att tillämpningen av regelverket ska bli mer transparent och förutsägbart. Enligt styrelsen bör regeringen också precisera miljö kvalitetsnormen och säkerställa att det finns gemensamma definitioner och bedömningar för buller. Förutsättningar för en samsyn på central, regional och lokal nivå bör skapas inte minst utifrån en rättssäkerhetsaspekt.

Vi anser att riksdagen genom ett tillkännagivande till regeringen bör ställa sig bakom det som Riksrevisionens styrelse anført med anledning av granskningen av statens styrning vid planläggning och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Det är uppenbart att regeringen hittills inte förmått hantera de frågor som aktualiserats i Riksrevisionens granskning på ett godtagbart sätt.

Redogörelsen från Riksrevisionens styrelse, liksom de nu aktuella motionerna, avlämnades redan i början av hösten 2009. I betänkandet omnämns vissa åtgärder som vidtagits sedan dess, bl.a. avlämnandet av propositionen om en ny plan- och bygglag. Ingen av dessa åtgärder torde emellertid på något avgörande sätt kunna bidra till att lösa de problem som Riksrevisionen uppmärksammat. I vart fall har regeringen inte i de överväganden som redovisats för riksdagen kunnat göra detta troligt. Vad gäller den aktuella propositionen med förslag till en ny plan- och bygglag behandlas bullerfrågans hantering i plan- och byggprocessen knappast alls. Detta är särskilt förvånansvärt med tanke på de överväganden om Riksrevisionens granskning som regeringen redovisade i 2010 års budgetproposition. Där framhölls just behovet av klarläggande förtydliganden av plan- och bygglagstiftningens tillämpningsområde i detta avseende. Det naturliga hade således varit att regeringen i propositionen om en ny plan- och bygglag hade redovisat sin bedömning av hur det nya regelverket kan medverka till att hanteringen av bullerfrågorna blir mer transparent och förutsägbar.

Inte heller de överväganden som finns redovisade i miljömålspropositionen (prop. 2009/10:155) vad gäller miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö och delmålet om buller inger något förtroende för regeringens förmåga att hantera de problem som Riksrevisionen uppmärksammat. Där konstateras att delmålet om buller inte är möjligt att nå och att utvecklingstrenderna pekar på att bullerproblemet ökar.

Vi anser inte att det är acceptabelt att allt fler människor drabbas av bullerstörningar. Riksrevisionens granskning och redogörelsen till riksdagen visar att regeringen måste ta ett större ansvar för hanteringen av problemen med buller. Regeringen bör också återkomma till riksdagen med en redogörelse för de åtgärder som hittills vidtagits i syfte att bl.a. åstadkomma en ökad samsyn och effektivitet vad gäller hanteringen av frågor om buller i plan- och byggprocessen.

Sammanfattningsvis bör således riksdagen med bifall till motionerna 2009/10:C1 och 2009/10:C2 för regeringen tillkännage vad vi ovan anført.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2009/10:RRS2 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen.

Följdmotionerna

2009/10:C1 av Carina Moberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen.

2009/10:C2 av Egon Frid m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Riksrevisionens styrelses redogörelse angående buller i plan- och byggprocessen.